Ч. 328 (13.527). Львів, вівторок 12. грудня 1933. Рік LIV.

Pouztowe opłatę zapłacono ryczałtem.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічне 15·00 „
Піврічне 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-36.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вислід виборів до міських рад.

ЛЬВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

ЛЬВІВ. На 47 міст львівського воєвідства розписано вибори в 39 містах. Не розписано виборів у Львові, Дрогобичі, Перемишлі, Ряшеві, Самборі, Тарнобжеґу, Розвадові і Стрижові.

В останній хвилині з причини відкликання всіх лист не відбулися вибори в Рудках. Тому вибори відбулися в 38 містах, у 24 повітах, а обіймають 98 округ, які вибирають 632 радних.

Наслідком зголошення лише одної листи ч. 1., або відкликання інших відпали вибори в 12 місцевостях: Ярослав, Винники, пов. Львів, Мостиська та Судова Вишня, Рудник, Переворськ, Немирів, Блажова, Тишин, Риманів, Куликів.

Наслідком уневажнення листи Овоца відпали вибори в Бжозові, а наслідком уневажнення листи УНДО відпали вибори в Устриках пов. Лісько. Разом відпало 14 місцевостей (32 округи). Без виборів здобуло мандати 188 радних.

Приділ мандатів із компромісової листи ч. 1. у поніжчих місцевостях такий:

БЖОЗІВ ББ 12 мандатів, в тім 9 поляків 3 жиди.

ЯРОСЛАВ. ББ 11 мандатів, симпатики ББ 6, Нар. Стр. 1, УНДО поміркованi 2, асиміляторн 1. сіоністи 1, Аґуда 1, безпартійні жиди 1. Разом 24 мандати.

УСТРИКИ ДОЛ., пов. Лісько 12 мандатів, у цьому поляків 5, жидів 6, українців 1.

ВИННИКИ, пов. Львів, 16 мандатів, у цьому ББ 10, УНДО 6, в тім поляків 8, *українців* 6, жидів 1, німців 1.

МОСТИСЬКА. ББ 6 манд. Стр. Люд. 1, аполітичні 1, сіоністи 3, ортодокси 1, разом 12 мандатів, у цьому поляків 6, жидів 6.

СУД. ВИШНЯ, 12 мандатів, у цьому поляків 5, жидів 3, *українців 3* русини 1.

НЕМИРІВ, пов. Рава Руська, мандатів 12, у цьому ББ 4, ортодокси 3, сіоністи 2, УНДО 3, поляків 4, жидів 5 *українців 3*.

РИМАНІВ, пов. Сянік 12 мандатів, у цьому ББ 4, аполітичні 1, Стр. Нар. 2, ортодкси 3, сіоністи 1, жид. комун. 1, поляків 7, жидів 5.

КУЛИКІВ, пов. Жовква, 12 мандатів, у цьому ББ 4, Стр. Нар. 1, УНДО 2, русини 3, асиміляторн 1, ортодокси 1, поляків 5, *українців 2*, русинів 3, жидів 2.

ГОРОДОК ЯГ. 24 мандати: ББ 18, **українці 3**, сіоністи 2, **русини 1.**

СЯНІК 24 мандати: ББ 19, сіоністи 3, ППС-лівиця 1, ортодокси 1.

ЯРОСЛАВ. 24 мандати у цьому ББ 7, Стр. Нар. 1, УНДО 2, жид. уґрупування 4.

КОЛЬБУШОВА 12 мандатів, у цьому ББ 6, жид. уґрупування 6.

МОСТИСЬКА, 12 мандатів, у цьому ББ 6, жид. уґрупування 4, Стр. Люд. 1. безпарт. 1.

НЕМИРІВ 12 манд. у цьому ББ 7, Стр. Нар. 1, жиди 3, Хад. 1.

РИМАНІВ 12 манд., у цьому ББ 4, Стр. Нар. 1, УНДО 2, жид. уґруп. 2, москвофіли 3.

Вибори відбуваються в 24 місцевостях, у 18 повітах. Вибраних буде 444 радних. Фреквенція до полудня ок. 30 прц.

У м. ЖОВКВІ вибори відбулися в 5 округах, 24 мандати. В 2 округах з причини виставлення лише 1 листи ч. 1 вибори не відбулися. В ост. 3 округах було управнених до голосування 2.152 особи. Віддано голосів 1.678, з чого на лісту ББ 1.319 гол. — 10 мандатів, русини 1 мандат, УНДО 1 мандат.

СТАНИСЛАВІВСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

СТАНИСЛАВІВ, 10. 12. ПАТ. Нині відбуваються у станиславівському воєвідстві вибори до міських рад у: Станиславові, Долині, Калуші, Рогатині, Стрию, Скольому, Товмачі, Тисьмениці, Надвірній, Делятині, Коломиї та Жидачеві. В 5 містах, а саме Болехові, Кутах, Галичі, Отинії та Снятині вибори не відбувалися, тому що зголошено лише одну лісту. В Станиславові вибори відбуваються в 8 округах. Усюди велика фреквенція.

ЛЬВІВ, ПАТ. Вибори до самоуправних установ на терені **станиславівського воєвідства** дали слідуючі висліди:

БОЛЕХІВ 24 мандати, з того ББ 8, УНДО 7, уґруп. жид. 6, Стр. Люд. 1, німці 1. русини 1.

КУТИ 16 мандатів, з того ББ 7, УНДО 1, уґруп. жид. 5. русини 3.

ГАЛИЧ 12 мандатів, з того ББ 5, УНДО 1, уґруп. жид. 2, старорусини 4.

СНЯТИН 24 мандатів, з того ББ 7, УНДО 4, уґруп. жид. 8. Х. Д. 1. русини 4

ОТИНІЯ 12 мандатів, з того ББ 4, УНДО 3, уґруп. жид. 4, старорусини 1.

ТОВМАЧ 16 мандатів: ББ 12, сіоністи 3, **українці 1.**

СКАЛА 16 мандатів: ББ 12, УНДО 4.

БЕРЕЖАНИ 24 мандати: ББ 23, УНДО 1.

ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ВОЄВІДСТВО.

ТЕРНОПІЛЬ, 10. 12. ПАТ. У 14 містах відбулися вибори без голосування тому, що зголошено лише одну листу. Приділ мандатів у тих містах такий:

БОРЩІВ 16 мандатів: ББ 7, ХД 1, сіоністи 2, ортодокси 1, УНДО 5.

БРОДИ 34 мандати: ББ 10, сіоністи 2, ортодокси 2, безп. жиди 6, **старорусини 4.**

БАРИШ 13 мандатів: ББ 5, безп. поляки 1, Нар. стр. 1, людовці 2, ХД. 2, УНДО 3, **безп. українці 2.**

ЧОРТКІВ 24 мандати: ББ 10, Нар. стр. 2, ХД. 1, сіоністи 3, ортодокси 1, Поалей-Сіон 2, безп. жиди 1, УНДО 4, УСРП 1.

КАМІНКА СТР. 16 мандатів: ББ 6, безпартійні поляки 1, Нар. Стр. 1, сіоністи 2, ортодокси 2, безп. жиди 1, УНДО 3.

ПЕРЕМИШЛЯНИ 16 мандатів: ББ 5, безпартійні поляки 2, Нар. стр. 1, людовці 1, сіоністи 4, ортодокси 2, безп. жиди 1.

ГЛИНЯНИ 12 мандатів: з того ББ 6, сіоністи 3, безп. жиди 1, **безпартійні українці 2.**

РАДЕХІВ 16 мандатів: ББ 1, сіоністи 2, ортодокси 2, УНДО 5.

СКАЛАТ 16 мандатів: ББ 5, безп. поляки 2, сіоністи 3, ортодокси 2, безп. жиди 1, УНДО 2, **старорусини 1.**

ПІДВОЛОЧИСЬКА 12 мандатів: ББ 3, безп. поляки 2, сіоністи 4, ортодокси 2, УНДО 1.

ГРИМАЛІВ 12 мандатів: ББ 4, безп. поляки 3, УНДО 1, сіоністи 2, ортодокси 2.

ЗАЛІЗЦІ 16 мандатів: ББ 6, безп. поляки 1, Нар. стр. 1, сіоністи 2, ортодокси 1, УНДО 5.

ОЛЕСЬКО 12 манд.: ББ 6, безп. поляки 1, сіоністи 1, ортодокси 1, безпартійні жиди 1, **старорусини 2.**

САСІВ 12 мандатів: ББ 5, Х. Д. 1, ортодокси 4, **старорусини 2.**

БУСК, ПАТ. У виборах до міської ради вибрано нині 10 поляків, 2 русинів, 4 жидів.

—o—

Революція в Еспанії.

ПАРИЖ, ПАТ. З Мадриду прийшли вістки про хід революції в півн. Еспанії. Вибухла революція на заклик національної федерації праці та іберійської монархістичної федерації. Відозва тих федерацій закликала робітників захопити верховну владу, заповідала заг. озброєння народу, віддачу фабрик і маєтків під управу комітету праці. Відозва заохочувала заняти палати і мешкання богачів. Установили червоно-чорний прапор, як одинокий держ. емблему.

Середовищем революції була провінція та місто Льогроньо, де прийшло до вуличних боїв між правицею та революціонерами. Кажуть, що є чимало ранених і вбитих. Точних вісток нема, бо телефони й телеграфи поперетинані.

Другим середовищем була провінція Гуеска. Там революціонери заняли місто Тормос. В Алькантарі революціонери підпалили ратуш і багато держ. будинків. Міністр вн. справ оголосив, що в обох провінціях було 4 вбиті або багато ранених. Більшість скривається по приватних домах.

У Барсельоні вічю кинули 8 бомб. У стрілянині згинуло 7 осіб. Революція була теж у найближчій околиці Барсельони. Містечко Госпіталідед заняли революціонери. В Сараґосі підчас ревізії в одній домі найшли ранених кулями двох аґентів. Кинули там бомбу на вантажне авто, що везло ґвардійців. У Сараґосі повторилися заворушення в суботу. Підчас стрілянини вбито дві особи й одного поліцая, ранених є більше як 20. Революціонери пішли наступом на семинарію св. Карла. На зал. стації в Зуфрі біля Сараґоси вискочив зі шин поспішний поїзд. Було 10 вбитих, багато ранених. Ствердили, що шини були зірвані. В різних містах найшли багато зброї. В Салямавці підчас стрілянини військова стежа стріляла до поліції. Жертв не було.

Поліція арештувала багато осіб у всьому краю. В Мадриді прийшло до сутичок підчас кольпортажі нового часопису „В. Е.“ (ініціяль еспанського фашизму). Юрба злінчувала двох фашистів.

АЛЯРМОВИЙ СТАН

МАДРИД, ПАТ. У всій Еспанії оголосили алярмовий стан. Конституційні ґарантії припинено. Ввели превенційну цензуру часописів. Можливо, що введуть стан облоги, коли б рев. акти повторилися. Тоді влада перейшла би до війська.

ПАРИЖ, 10. 12. ПАТ. Хоч з еспанської сторони успокоюють, далі приходять вістки про поважні події в Еспанії. В Андалюзії, Естремадурі й Леванті спокій, зате в провінціях Гуеска, Теруле, Сараґоса, Барсельона положення дуже грізне. В місцевостях, що їх заняли революціонери, мають на держ. будинках чорно-червоні прапори. В різних місцях вибухають пожари й бомби. Приходить до вел. сутичок. У Сан Мартін висадили в повітря залізний стовп, що піддержував ел. проводи. Стовп убив шофера, що саме переїздив, а кількох прохожих ранив.

Катальонський уряд відкликав вибори до самоврядувань, що мали відбутися 17. ц. м. Театр. вистави припинені. Рух на вулицях дозволений до 22. год.

МАДРИД, 10. 12. ПАТ. Всякі збори заборонено. Мин. ночі вибухли три бомби перед порталем церкви, дві перед банками. Комунікація між Барсельоною та Францією ушкоджена. Експрес Барсельона-Севіля вискочив зі шин біля ст. Пузоль, бо революціонери висадили міст. Згинуло 5 осіб, 40 було ранених.

—o—

ПРЕЗ. РАВШІНҐ У ПІЛСУДСЬКОГО.

У понеділок приїздить до Варшави президент данціґського сенату д-р Равшінґ. Переговорюватиме в портових і митних справах. Кажуть, що Равшінґ буде на послуханню в Пілсудського.

МУСОЛІНІЯ ЗАПРОСИЛИ ДО СРСР.

„Н. Фр. Пр.“ повідомляє, що більшовицький уряд офіціяльно запросив Мусолінія до Москви.

КРОВАВА СУТИЧКА В ПАЛЕСТИНІ.

У Тель-Авіві (Палестина) жиди уладили збори, щоби запротестувати проти іміграційних обмежень. Похід демонстрантів розганяла англійська поліція. В сутичці було ранених 6 поліцаїв і 3 демонстранти. Підмога з Яфи розігнала демонстрантів.

АМБАСАДОР ЗЛ. ДЕРЖАВ У МОСКВІ.

ВАРШАВА, 10. 12. ПАТ. Нині рано берлінським поїздом переїхав до Москви через Варшаву новоіменований амбасадор Зл. Держав у СРСР., Боліт.

ХОЧЕ ВІДІБРАТИ ПОЛЬЩІ МАНДАТ У ЛІЗІ НАЦІЙ.

„Еко де Парі“ згадуючи про італійський плян реорганізації Ліги Націй твердить, що тією реформою Мусоліні хоче позбавити Польщу та Малу Антанту мандатів у Раді Ліги Націй, а тимсамим ослабити ті держави в міжнародних шаеминах.

—o—

Пан Еріо -- Совіти та голод на Україні.

Calomniez, calomniez,
il en restera toujours
quelque chose. Bazile.

Коли на початку вересня я написав і післав до друку свого „отвертого листа до п. Еріо", я мав деякі побоювання, чи може не занадто з ним поспішив. Адже не було виключене, що більшовикофільське захоплення, яке ліонський мер так рясно виявляв на теренах Рад. України, було лише звичайною дипльоматичною та політичною куртуазією або товариською чемністю гостя супроти господаря. Можна було сподіватися, що вернувши до Франції з країни революційного „Ісляму", пан Еріо інакше та більш річево говоритиме про „хитру механіку" більшовицьких досягнень.

Я помилявся. Ці мої побоювання були зайві. По повороті додому пан Еріо ще з більшим ентузіязмом прилюдно говорить про те, що довелося йому бачити в СРСР. Фігурально кажучи, його захоплення московським більшовизмом зростає тепер, мовляв, у геометричній прогресії та наявно еволюціонує — від захоплення до закохання, від совітофільства до совітоманії.

З людьми закоханими, як відомо, неможлива ніяка дискусія на тему обекту їхнього закохання. Бо вони бачать його крізь чудодійні окуляри д-ра Міракля. Бо завдяки процесові „кристалізації" за геніяльною теорією **Стендаля**, автора славетньої книги **„Про кохання"**, цей обект, колиб він був навіть найбільш прозвічний, в їхній уяві квітчається кристалами нечуваної краси. Це вже не звичайна „чорна гилляка", яку вчора кинено в озеро соляного розчину. Ні! Це казково прегарна і білосніжна, екзотична якась рослина, що на сонці відбиває всіми колірами веселки, а при місяці горить сотками яскравих вогників, чудових діямантів!

Через те саме з людьми закоханими неможлива ніяка дискусія. Бо найбільш характеристичною для них є прикмета: бачити те, чого немає і не бачити того, що в дійсності є.

Також пан Еріо не бачить „чорної гилляки" совітської дійсности. В його уяві це фантастично гарна палата й архитвір суспільної інжинірії. Колиб п. Еріо це своє захоплення більшовизмом або залишив для себе, або виявляв його лише приватно, а не в ролі визначного державного діяча та вченого; колиб він це робив у пристойних і коректних формах, не ображаючи людей, що інакше дивляться на сучасну московську диктатуру і в кожнім разі більш компетентні за нього в цьому питанні, пана Еріо можна булоб залишити в спокою і не чіпати з приводу його ріжних заяв на цю тему.

Адже вже стільки в Европі сказано і написано про більшовизм у суперлятивах, що від одної ще совітофільської книги чи статті світ певне не завалиться, а Москва не стане кращою!

На жаль, пан Еріо у свому совітофільському прозелітизмі переходить поза межі дозволеного. Ліонський мер, ображуючись на своїх опонентів за їхню, хоча гостру, проте річеву критику його безпідставних ентузіястичних заяв з приводу Совітів, безлично атакує їх та дозволяє собі особисто їх ганьбити. Замість того, щоб мужньо признати свою помилку в оцінці більшовизму, п. Еріо — гидко і просто недопустимо обкидає болотом інсинуації тих своїх критиків. Цього не вільно нікому. Цього тим більше не вільно людині того значіння та громадського становища, що п. Еріо.

Ось чому не можна мовчати з приводу таких його виступів.

Конкретно маю на увазі нещодавню статтю п. Еріота у **паризькій „L'Information" першу** з циклю „російських нарисів". Це має бути мабуть його критичний звіт про подорож до СРСР. Одночасно це спроба полемічної дискусії з опонентами та критиками п. Еріо. Спроба, на жаль, під кожним оглядом невдала. Невдала щодо змісту і щодо форми. Від бувшого французького премієра та визначного вченого і письменника можна було сподіватися чогось поважнішого й більш обгрунтованого від отих політичних інсинуацій, розрахованих на дешевенький ефект бульварної опінії або вульгарного патріотизму.

Зробити зі своїх критиків нічого нетямущих дурнів або **агентів і запроданців Гітлера**, для цього не треба бути паном Еріо. Таке завдання ще з більшим успіхом може виконати перший-кращий обскурний бруковий журналіст, що у своїх писаннях спекулює на масову психозу напів-інтелігентного читача і що свідомо апелює до темних інстинктів людської юрби.

Ні! Ніхто не міг припускати, що п. Еріо, — один з політичних провідників сучасної Франції, один з кращих французьких письменників, і без сумніву визначний вчений, що ліонський мер в обороні свого захоплення совітським урбанізмом, докотиться аж до методів архимайстра брехні та обмови незабутнього й вічно живого Дон Базілія. Ніхто не думав, що свою совітоманію п. Еріо буде захищати в дусі відомого афоризму того езуїта, що радо повчав: „Обмовляйте, обмовляйте, — бо завжди з цього щось залишиться!"

Адже ж поганою обмовою є те, що п. Еріо каже на вступі згаданої своєї статті з приводу цьогорічного лихоліття на Україні. Цинічно зневажливо бренить ця ганебна його фраза:

„З Берліна так само походить вся кампанія **з вигаданим голодом на Україні**, добре влаштована, щоб зворушити шляхотні душі, а рівночасно зловісна та гидка і яка для осягнення враження жаху **використовує деякі фотографічні документи, які ми самі ствердили, але підчас першої ще подорожі в 1922 році"**.. (підкреслення моє. — Б.).

Це нечуваний та безприкладний наклеп. Це поличник соткам тисячів **мертвих** жертв **цьогорічного** голоду на Вкраїні! Це нічим і ніколи не виправдана образа трагічного маєстату національної недолі Рад. України!

Що п. Еріо сказав би, колиб якийсь чужинець дозволив собі так зневажливо висловитися з приводу полеглих під Верденом? Колиб так глумливо висловився з приводу „лісу хрестів" як гарно й символічно сказав Доржеле — над їхніми могилами!? **„Ліс хрестів"** над жертвами цьогорічного голодного лихоліття на Україні був би куди більший за цей верденський. Адже ж на Вел. Україні вимерло від голоду в цім році мабуть не менше люда, ніж Франція втратила своїх вояків підчас світової війни взагалі. Отже це безприкладний цинізм писати про „вигаданий голод на Україні..." (**la pretendue famine de la Ukraine**), а допомогову акцію для ратунку масово вимираючої цієї нещасної країни трактувати як **політичний шантаж**, інспірований **Берліном**, роблений агентами **Гітлера**, на підставі свідомо фальшованих матеріялів. З такими ганебними інсинуаціями не можна полемізувати, їх треба прилюдно пятнувати на вічну ганьбу!

Своїми панегіриками Совітів п. Еріо може хоче заасекуруватись наперед перед історією. Але одночасно таким робом в імя дуже, зрештою, проблематичної слави для себе у далекому **майбутньому**, він **тепер** цинічно перекреслює кращі сторінки свого **минулого**. П. Еріо забув, що ніяка слава чи амбіція ніколи й нікого не звільняє від елементарного обовязку передовсім й завжди бути **людиною!..**

О. І. Бочковський.

(Кінець буде.)

Катастрофа міст Волині.

Волинь, 9. XII. 1933.

З хвилиною приглучення до волинських ріжнонаціональних міст наших передміських сіл і перекинення на українське населення магістрацьких податкових тягарів українське громадянство почало щораз більше цікавитися справами міських самоуправ. У „Ділі" подавали ми відомости, як українці ріжних міст брали участь у виборах до міських рад, правда, здебільша без належних успіхів.

Щоби опанувати міські самоуправи польські діячі кинули гасло, що, мовляв, міську господарку опанували жиди (їх по містах більшість). А „Пшеґл. Волиньскі" навіть писав, що над містом (Рівне) панує „жидівське ґетто", що від цього господарка міст йде зле та щоби вивести її на шляхи правдивої творчости, треба вирвати міста з жидівських рук. (Очевидно за це тепер жиди будують літак). Засобом до цієї боротьби з жидами мав бути „господарський бльок" ч. 1.

Вибори скрізь скінчилися „перемогою" єдинкового бльоку і до міських самоуправ ввійшла польська більшість. „Вибрано" згори намічених фахівців бурмістрів та віце-бурмістрів, вибрано „порядних" лавників, і почалося буденне життя.

Настрої міста були рожеві. Певність, що мі-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. ГРУДНЯ 1933.

Ювилей заслуженого артиста.

40-ліття сценічної праці Йосифа Стадника.

Погану звичку завели енциклопедії з датами уродин. Якби не енциклопедія, могли би ми навипередки відгадувати, скільки літ може мати той бадьорий із молодечим обличчям артист, Йосиф Стадник, що святкує... сам він невевний: 35-ліття чи 40-ліття своєї сценічної праці. Коли вірити у всякі нові способи відмолоджування, то найнеімовірніший із них — праця на українській сцені. Рік переїздів із містечка в містечко, виступів у неогрітих салях, недоспані ночі, нерівномірне харчування, постарів би кожного з нас на 10 літ. 35 літ такої мандрівки, війна і російський полон, щоденна журба за вечірну виставу, що залежить від чужої салі, поїздів, каси та настрою перетомлених артистів, не постаріли Стадника, а загартували його, додали йому енергії.

Дебютував він як 17-літній юнак у 1894 р. у Тернополі в театрі „Руської Бесіди" під управою Гулин; грав Василя у песі „Перехитрили". Аманти, здебільша сальонові, були його „специяльністю", а першими його партнерками Фіцнерівна та Слободівна. Сальонові песи належали тоді до революційної новини на нашій сцені; Стадник стає їхнім режисером. Репертуару нема, Стадник починає робити сам переклади.

Після М. Садовського перебирає Стадник у 1906 р. дирекцію театру „Руської Бесіди" і веде його до 1913 р.; сам стає режисером та адміністратором. За нього трупа доходить до 60 осіб. Перекладає „Примари" Ібсена та „Вільгельма Теля" Шіллера, дає власні спроби легких комедій, уперше ставить на нашій сцені опери: „Фавст", „Жидівка", „Кармен", „Галька", „Оповідання Гофмана", „Травіята", „Мадам Батерфляй", а з українських „Різдвяну ніч", „Роксоляну", „Еней на мандрівці". Стадник навязує контакт з нашими артистами зза кордону й ангажує звідтіль Шевченка, Островського, Івлєва, Лугового, Розсуду-Переверзева. Одночасно виступають у нашому театрі відомі чужинні співачки Боє, Де Ліс і співаки: Шляфенберг, Діяні, Альбертіні й ін.

У 1913 р. Стадник організує власний театр, здебільша з молодих сил. Війна відриває його від праці; разом з залогою Перемишля попадає у російський полон і сидить як австрійський вязень у Тамбові та Харкові. Революція робить його вільним і він вступає до театру Садовського у Києві, де режисерує сальонові песи. Одночасно стає директором державної драматичної школи у Києві і лектором в Інституті ім. М. Лисенка та інструкторських курсів позашкільної освіти з ділянки театрального мистецтва.

В часі громадянської війни Стадник переходить увесь відступ нашої армії. У Камянці Подільськім веде самостійний театр. Обїздить фронт з кобзарем Ємцем, згодом вертається у Львів, де спершу робить спроби скласти власний театр, потім перебирає театр „Української Бесіди", ще пізніше театр „Кооперативи Український Театр" у Львові, що повстає на місці давнього театру „Української Бесіди".

До 1933 р. він власний театр у ріжному складі; найближчі члени його рідні, дружина, син і донька, всі талановиті артисти, нераз творили основу його трупи.

Ролі Стадника охоплюють широку скалю від молодих хлопців, амантів до старців і характеристичних типів. У деяких із них, як у „Тартюфі" та „Скупарі" Моліера, він просто незрівняний. Його „Уріель Акоста" довгі роки захоплював публику; його Яго (з „Отеля") або Хлестаков були непересічними креаціями.

Стадник перший із директорів наших театрів уводить свідомо та послідовно европейський репертуар і перший зважується ставити чужі оперетки-новинки. Хто знає обстанову наших сцен, мусів подивляти сміливість і зручність Стадника, що найпростішими засобами вмів творити оману кімнати або краєвиду. Мало хто у нас знає так добре як він психольогію провінціяльної публики і місцеві відносини кожного міста та містечка. Ні пуста саля ні порожня каса не виводили його з рівноваги. Коли мав він час перекласти пів сотні пес? Між ними „Діти Ванюшина", „Примари" або „Любощі" були для нас колись реваляціями. Мова Стадникових перекладів була завсіди літературна, сам він знав останні літературні новини і вмів відріжнити цінний твір від модної сензації.

Серед інших обставин інтелігенція, енергія та любов сцени Стадника довела би його до становища директора великого театру у великому місті. Серед інших обставин після стільки літ такої праці наше громадянство могло би приймати його не тільки величавою академією, але й дати повну матеріяльну забезпеку на роки заслуженого відпочинку. Нині, у нашій злиденній дійсності можемо вшанувати його лише своєю присутністю на одній скромній театральній виставі.

м. р.

Гасло: ГРУДЕНЬ. ПРОСВІТА. ОБОВЯЗОК!

ста переміняться на романтичні закутинки. світилася в усіх магістрацьких вікон. Руху в магістратах було більше, ніж хто коли бачив: усі бігали, наказували, плянували й усіх переконували, що тепер, коли керма зирвана з рук жидів та українців, міста ось-ось, за хвилинку відродяться. Станеться чудо, обовязково чудо.

Про це „відродження" волинських міст раз-у-раз довідуємося зі скупоньких часописних повідомлень та з тихих, навіть дуже тихих розмов. Очевидно, згідно зі старою засадою: „Не виносити сміття з хати".

Ось так: У Рівнім — пахне «ле. Є вулиці, які від часу їх народження не бачили ліхтарні. Міську автобусову комунікацію зліквідовано. Міську комунальну касу теж ліквідують. Різню також хотіли зліквідувати. Що ще магістрат хоче зліквідувати, поки-що відомостей нема. А борги? Про це говорити публично не випадає.

Ковель — трохи вже говорить. З міліони боргів, чверть міліона процентів від боргів і радісні надії, що може хтось позичить кілька десятків тисяч на виплату залеглих платень урядовцям. А далі — якось то буде, аби міна була добра.

Луцьк — хідники як після землетрусу, міський театр зліквідований, міст на Стирі — другий рік у проєкті: тимчасом можна літом переправлятися на поромі, а в зимі — по леді. Борги? Про це говорити некорисно. Сказати хіба про нові податки, наприклад від шильдів. Булоб добре діло, та дві третини шильдів щезло зі стін раніше, ніж магістрат зстиг їх зміряти.

Подібна радісна творчість і по інших волинських містах.

Один з б. радних сказав, що волинські міста стали дуже подібні до волинських панських двірків: якби сплатити всі борги, податки ну й аліменти, то залишився би тільки — батіжок. Порівнання не зовсім вдале. Якби наші міста хотіли сплатити все, що повинні сплатити, то треба було би заставити не лише цей батіжок, але й усі майбутні податки від живих і ще ненароджених.

Зате наші міста ілюмінуються і то часто та добре. Мешканці всеж мають від магістратів приємність. У світлі незчислимих огників забувається про всякі „мешканеві", „шильдові", „різняні", „собачі" повинности, навіть про танцюючі хідники і темні від народження вулиці на периферіях. Навіть про майбутні вибори до міських рад. Зрештою, про них ні слиху, ні диху, неначеб вони мали відбутися не в найближчому часі, а за сто літ. А може вони вже й вирішені та переведені десь у затишному кабінеті — спокійно, одноголосне й через аклямацію?

На жаль, про це ще нічого невідомо. Тому наші українські передмістя. що не бачать не лише кращої долі, але й ні хідників, ні ліхтарень, ні українських шкіл та садків для дітей, ні міської пекарні, ні складу дров та вугілля, ні лазні для грішного тіла, — повинніб таки зацікавитися майбутніми виборами до міських рад. Може вони ще не переведені в кабінетах.

І тим більше повинні, що „господарські бльоки" вже збанкротували. а спроваджені фахівці виявили себе добрими фахівцями лише з одного боку — від боргів і ліквідацій. Чому би не вернутися до старої практики — до місцевих людей?

Не-Той.

З природи й техніки.

НОВЕ ЧИСЛО „ТЕХНІЧНИХ ВІСТЕЙ".

6. число „Технічних Вістей", органу Українського Технічного Товариства у Львові, має 4 статті, реферати, господарський огляд та звідомлення Товариства. Перша стаття інж. *М. Кириченка* подає статистику водно-господарського будівництва (регуляцію рік, закріплення еврозтоків, осушення, зрошення, водопроводи) на Закарпатті в рр. 1919—1932. На всі ці будови видали чеські міністерства прилюдних робіт і хліборобства кругло 80 міліонів чеських корон (20 міліонів золотих). Хоч дотеперішній розвиток водно-господарського будівництва на Закарпатті й осягнув значну висоту, всеж таки в порівнанні з дійсною потребою зроблено лише незначну частину. У другій статті обговорює інж. *М. Корначевський* висліди власної праці над змінами прикмет півтвердих сталей внаслідок пижарювання. Геодезійним питанням присвячена чергова стаття проф. інж. *Л. Грабини* про нове тріянгуляційне сполучення Европи з Африкою (між Еспанією та Мароком). Стаття інж. *В. Несторовича* „Економіка й інжиніри" вказує інжинірам на конечність займатися економічними справами більше, ніж це було досі. Зі статті довідуємося, що редакція „Технічних Вістей" буде давати від тепер більше матеріялу з економіки. У рефератах зазначені праці членів Українського Технічного Товариства (інж. Л. Гевський та інж. А. Марущенко-Богданівський) і зреферована цікава праця інж. А. Корнеллі про меліорацію торфових грунтів. Зі звідомлення Товариства довідуємося, що воно приготовляється до 25-літнього ювилею.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАРИК НА ГРУДЕНЬ.

Довгі ночі і низький стан сонця під горизонтом у грудні дуже сприяють дослідам і обсервації зоряного неба. Вчасним вечором можна обсервувати в тім році над південною стороною неба три ясні планети. Венера, вечірня зірка блестить своїм повним, чудовим сяйвом. Нижче від неї, більше праворуч, світить Марс, що з початком нового року зникне на кілька тижнів, щоби щойно літом появитися над раннім овидом. Вище від Венери, близько полудневика, блестить Сатурн. За місяць грудень Венера наблизиться до Сатурна і перейде побіч нього. З них трьох планет найвчасніше заходить Марс, бо дві години після заходу сонця, Венера перебуває над овидом довше ніж 3 години, Сатурн заходить на початку місяця після 20. години, при кінці місяця вже перед 19. годиною.

Коло 22. години східня частина небозводу занята пишними гарними зимовими констеляціями. З мряки східнього овиду виринає сузіря Льва. Праворуч від нього в дещо вище лежить констеляція Малого Пса з зіркою Проціоном. Великий Пес, якого головною зіркою є Сиріюс, найясніша постійна зірка наших географічних ширин, є більше на півдні. Сиріюс є саме тою зіркою, якої поява над раннім горизонтом сигналізувала старинним єгиптянам початок виливу Нілу, великі літні спеки та пору частих захорірань на фебру. Наслідком прецесії зірок за 3.000 літ, що минули від того часу, час появи Сиріюса пересунувся на півтора місяця. Сьогодні ця зірка належить до типових представниць зимового неба. Над сузірям Великого Пса находиться препгарна констеляція Оріона з т. зв. Великою Мряковиною, що її можна бачити голим оком. Над Проціоном світить Близнюки з двома ясними зірками: Кастором і Поллюксом. Ще вище ніж Близнюки, ближче зеніту, є констеляція Візника з Капеллею. У самім зеніті примістилося сузіря Персея зі змінною зіркою Альголем. З зеніту прямовисно „вділ" до овиду звисає констеляція Андромеди, до якої причепився великий чотирокутник Пегаза, що світить над західнім горизонтом. На південній стороні світить високо побіч Персея і Візника сузіря Бика з дуже ясною червоною зіркою Альдебараном, Гіядами і Плеядами (Квочкою). Над північним овидом блестить велика констеляція Змия, що складається переважно зі слабеньких зірочок. Сузіря Ліри з зорею Вегою світить низько над західно-північною стороною овиду, а над східно-північною стороною звімається Великий Віз.

Сонце переходить 22. грудня в год. 7. 58 хвилин до звірячого знаку Козорога. Зачинається астрономічна зима. Місяць світить на початку грудня у повні, нів (молодик) буде 17. грудня, перша квадра 25. грудня, а друга повня 31. грудня.

ПЕРША ПІВНІЧНО-АФРИКАНСЬКА ГИДРО-ЕЛЄКТРІВНЯ.

Головною перешкодою сільсько-господарської та промислової експльоатації північної Африки є неправильне а часто й неіснуюче постачання води. Вправді води (висихаючі річки в пустинних долинах) стають деколи ревучими ріками, однак швидко після цього зникають. Тому лиш гаті можуть тут зробити основну зміну, а саме достарчити води для зрошення піль, рівночасно для одержання електричної енергії. Розуміється, що такі гаті можуть також запобігти знищенню підчас виливу води.

Саме під цю пору будують першу гать в Мароко біля Ель Канзера. Утворений гатю збірник змістить 275 міліонів шестістних метрів води та достарчить води для зрошення 30 тисяч гектарів землі. Крім того збудована при гаті гидроелектрівня потужности 15 тисяч коней достарчить електричної струї для електричної мароканської залізниці. Гать буде довга на 200 метрів, висока на 490. Її ширина має при основі 36 метрів, на вершку 6 метрів. Підчас повені надмір води може сплинути горою понад гать.

Сподіваються, що ця гать матиме першорядне значіння для цілого краю.

А. Л.

З концертової салі.

ВЕЧІР БАЛЯД. (КОНЦЕРТ „ЛЬВІВСЬКОГО БОЯНА").

Програма останнього концерту „Львівського Бояна" грішила невибачною в мистецтві хибою: нестерпною нудьгою. На 10 (десять!) вокальних точок тільки одна з них була твором справді цікавим і з музичного боку високовартісним: „Нещасна війна" Новака. Це твір зовсім одноцільний в побудованні форми (хоча й розпадається на кілька окремих щодо змісту уступів), твір великого майстерства і знання новочасної хорової (і композиторської) техніки та передовсім правильного підходу до „балади". Це все разом склалось на те, що твору Новака від початку до кінця слухалося з зацікавленням і приємністю. На жаль, не можна цього сказати про твори наших композиторів, які містилися в програмі: Кишакевича і Людкевича. „Калина" першого з них — твір написаний цілком в роді і технікою наших бл. п. хорів з „давних, добрих часів" — Матюків, Лаврівських, Топольницьких і ін. — з обовязковими солами (дуже поправно виконали їх п. Согор-Воронка і п. Кузьмяка), які нічого не вносять нового в загальний епічний стиль твору, стиль, який в цьому вигляді є сьогодні пережитим. (Стравінський в своєму „Царю Едипі" показав шляхи нового епічного стилю). У творі Кишакевича видно всетаки рутину і технічний досвід композитора. Обі балади Людкевича: „Про Петруся і вельможну паню" і „Про Бондарівну" стоять музично вище: в них є бодай намагання характеризації відмінних настроїв і більш оригінальне трактування хору. Перша з них цікавіша (дарма, що підписаний ніяк не відчував, що „віє вона на нас романтикою старих дворів" — як це поетично додало пояснення програмки) — друга місцями неприємна банальним використанням польонезового ритму. До того супровід „камерної оркестри" (вона, до речі, була тільки кепсько, до числа 12-ох осіб, посиленим струнним квінтетом) був одним великим непорозумінням. Чи цей квінтет мав заступати велику оркестру, чи може твір приписує таку обсаду в оригіналі? В першому випадку незрозумілий цього роду сурогат, у другому — незрозуміла цього роду „оркестрова" обсада для великого хору. В усякому разі в цьому вигляді, на обговорюваному концерті. все разом мало вигляд і звучало зовсім не як „картина нашого старовинного гордого міщанства" (див. програма), але скоріше як скромне селянське весілля.

Що торкається самого виконання всіх творів то і „Львівський Боян" і „Сурма" (диригент І. Охримович) були вповні на висоті. Теперішній диригент „Бояна" п. **Микола Колесса** є безперечно найліпшим провідником, якого „Боян" мав від довгих літ. Його заслугою є знамените приготовлення і виведення всіх точок симпатичного мішаного хору, якому хіба треба би декількох „мягких" сопранових голосів для знетралізування доволі різкого звуку теперішніх співачок. Ще одне побажання, висказане вже при іншій нагоді на цьому місці: колиб „Боян" нарешті схотів „відкрити" світову сучасну хорову літературу, то напевне прислужився би нашій музичній культурі.

Солістом концерту був п. **Прокопович-Орленко**, який старався, як міг, показати співані балади (Лисенко, Вериківський, Айленбург) в найкращому світлі. Це важко, тому, що самі твори слабі і нічого в них особливого нема й показувати. (Цікава м. і. замітка д-ра Кудрика в програмі, що „Чорноморська баляда" Вериківського „стоїть на грунті атонального модернізму". До чого може дійти повне нерозуміння атональности, модернізму і ін. страхіть, коли й цей невинний, вповні тональний твір також найшовся в цій категорії звірів!).

Приємною несподіванкою була піяністка п **Вишницька**, технічно на поважній висоті, музикальна, дуже чисто і дбайливо педалізуюча, яка подає найкращі надії. І її, і акомпаніяторку п. Дарію Колессу (другим дуже добрим акомпаніятором був д-р Кудрик) повинні ми скоро почути у власних концертах.

Естрада з кулісами в ріжних красках і з ріжних матеріялів, з „лазуровим" обрієм моря (!) в золотій рамі — була гідна нашої найглухішої провінції.

Ант. Руд.

Якщо знаєте, що „Просвіта" пригортає до себе інші наші установи, то знайте і про свій обовязок супроти „Просвіти"!

З листів до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе.

В ч. 253 „Діла", відповідаючи на інсинуацію п. К-ського в „Укр. Ниві", я, співробітник „Діла" **Senex**, категорично заявив, що ніколи не був, не є й не міг бути дописувачем до часопису „Слово".

До того моменту ні разу не доводилося мені бачити згаданого часопису й мені невідомо було, що хтось з його співробітників підписується псевдонімом **Senex**, якого я від кількох літ уживаю в „Ділі". Лише цими днями випадково попало в мої руки ч. 95 „Слова", в якому я побачив підпис **Senex** під статтею „**Divide et impera**" (відповідь п. Ант. Гірському).

Вже сама ця відповідь свідчить, що автор згаданої статті читає „Діло" та що напевно не раз бачив у ньому підпис **Senex**.

Це привласнення собі псевдоніму співробітника „Діла", діяметрально протилежних поглядів на український рух у житті православної церкви; це підписування ним статтей, спрямованих проти елементарних життєвих потреб і вимог українського народу, які неначе би писав співробітник „Діла", та нарешті — це вводження у блуд українців-читачів і нічим невикликане компромітування мого псевдоніму якоби співпрацею в двох ріжних таборах, — усе це змушує мене ще раз прилюдно виступити в цій справі.

1. Категорично заявляю вдруге, що я, співробітник „Діла" **Senex**, не був і не є співробітником „Слова", що статті під тим псевдонімом у „Слові" до мене не належать і що автор їх мені зовсім незнаний.

2. По праву давности вживання мною в „Ділі" псевдоніму **Senex** і в силу етичних засад звертаюся до автора статтей у „Слові", що вживає згаданого мого псевдоніму, з рішучою просьбою перестати підписуватися в „Слові" та в інших часописах, як **Senex**.

3. До моменту виконання співробітником „Слова" цієї вимоги денникарської етики свої дописи в „Ділі" буду підписувати (тимчасово) псевдонімом „Не-Той".

Прошу Шан. Читачів „Діла" приняти ці заяви до ласкавого відома.

З поважанням

Senex (Не-Той).

7. XII. 1933 р

Відкриття IV-ої виставки

Асоціяції Незалежних Українських Мистців у Львові.

Меткий і повний запалу гурт львівських модерних мистців А.Н.У.М., що видає журнал „Мистецтво", відкрив четверту з черги виставу 10-го ц. м. у салях Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка при вул. Чарнецького 24. У чотирьох салях зібрано 141 експонатів, здебільша самих членів цієї Асоціяції. Крім львівських і краєвих мистців, прислали теж свої праці мистці з чужини, головно з Парижа.

Найбільш місця займають Роман Сельський, Михайло Андрієнко, Микола Глущенко і Святослав Гординський. За ними йдуть Андрій Коверко, Ярослава Музика, Михайло Осіньчук та Микола Бутович. Великою несподіванкою для ширшої публики будуть три образи нашого відомого письменника Володимира Винниченка, що, як не всі знають, почав останніми роками малювати. Більшість учасників вистави дала тільки по дві-три праці, а саме: Павло Ковжун, Володимир Ласовський, Оксана Лятуринська, Петро Мегик, Петро Обаль, Олена Рубісова, Ніль Хасевич, М. Фартух і О. Шатківський. Із приватних збірок у Львові зібрано по кілька праць сучасних українських радянських мистців, мідерити Мих. Жука, дереворити Олени Сахновської, дереворити та екслібріси О. Усачова.

Як нам відомо, на виставу цю прийшло більш як удвоє експонатів, але її жюрі поставилось дуже суворо до присланих праць і вибрало тільки наймодерніші та найбільше оригінальні. Численно зібрана публика дуже живо та довго ділилась своїми враженнями; не бракувало і таких старших громадян, прихильників „старшої школи", що гостро та щиро заявляли, що „нічого не розуміють". Одні були дуже вдоволені, що не мусіли вислухувати офіціяльної вступної промови, другі відчували потребу провідника, що пояснював би їм, у чому секрет нової техніки, з якою наш зір не може освоїтись.

Енергійна, звязка передмова до катальогу цієї вистави, написана С. Гординським, підкреслює виразно, що мистці зібрані на цій виставі хотять іти за останніми напрямками европейського мистецтва.

НОВИНКИ

— **За ОУН.** В коломийському суді перед присяглими відбулася розправа проти Франца Сабараша та Микити Сипюка з Печеніжина. Акт обвинувачення закидав їм приналежність до ОУН, поширювання „Сурми", бюлетенів ОУН. і що збирали по селах складки на боєвий фонд тієї організації. Суд засудив Сабадаша на півтретя, Сипюка на півтора року вязниці з утратою гор. прав. На салі на внесення прокуратора арештували свідків Івана Савчука та Мик. Якібяка з Печеніжина під закидом зложення фальшивих зізнань. Боронили д-р Шипайло й ем. суддя Ґеник.

— **Жертви морозів і вовків.** На полонині біля Шибеного (пов. Косів) замерз майже на смерть монтер далеконосних каблів Ґрохольський. Його товариша, робітника Петринюка розшарпали вовки. Кінь, що був із Петринюком, вернувся сам із монтерськими причандалами до бараку. — У Львові рятункова стація ствердила 40 випадків відморожень носа, вух і рук.

— **Закон у справі чахотки.** Польське м-ство суспільної опіки опрацювало проект закону про поборювання чахотки. Закон накладає на лікаря обовязок зголошувати кожний небезпечний для окружения випадок чахотки.

— **Львівська хроніка.** При вул. Войтіха 14. 42-літня послугачка Анна Кучма отруїлася двоокисом вугля, затканши піч. Причина: нужда. — В Ринку під 19 числом старалися вломити до крамниці золотника Гершдерфера. Сполошені оставили причандали. — За розкидування комуністичних летючок в Єзуїтському городі суд засудив кушнірського робітника Шільдгорна на 2 роки вязниці, студента політехніки Гавсмана на 10 місяців. — 10. грудня помер на 50. році життя Ігнатій Єгер, соймовий посол (ББ) і власник друкарні.

— **Грабіжницьке вбивство.** В Кракові в складі „Риба" (торговля риб і маринат) син одного з відборців тієї фірми 25-літній Шретер убив із бравнінга власника фірми Кальбфуса а тяжко зранив його брата. Збіглися прохожі, тому вбивник не вспів утекти з 800 золотими, які забрав, стрілив собі в уста та згинув на місці.

— **Міжнародня ватага вломників-академиків.** Черновецька поліція викрила ватагу вломників, що виступали під назвою „бандитів-інтелектуалістів". Допустилися вони касових вломів і нападів, награбили кілька міліонів леїв. Найбільше дались в знаки Чернівцям. Поліція арештувала насамперед ватагу Еді Вольфа. Втік за кордон лише один студент Розенберґ. Тепер його арештували в Інсбруку та відставили до Черновець. В келії один вломник, поліційний інформатор, вивідався від Розенберга подробиці про ватагу і в Букарешті арештувала поліція студентів Фрідмана, Лібмана, Роля (медика 4. року) та ще 5 ремісників. Вони доконували вломи у Парижі, де студіювали в там. школах, коли запізналися з фаховими вломниками. Як вернулися до Румунії не покидали злодійського ремесла. Після кожного вломуу, щоби їх не арештували, виїздили до Парижа, Мадриду, Амстердаму та Відня. На днях заанґажували були ті студенти в Відні двох вломників, фахівців від кас. Хотіли обікрасти касу найбільшого черновецького банку. Румунська поліція скомунікувалася з віденською і ця арештувала обох вломників, Опаля та Шпренґера, що ждали вже телеграфічного зазиву до Черновець. Передучора в Чернівцях арештували останнього члена ватаги, Роля.

— **Редактор, що мав гроші.** Як ми вже повідомляли, в Будапешті помер видавець і начальний редактор усіх часописів концерну „Аз-Ешт", Андор Мікльош. Як отворили завіщання, ствердили, що тестатор, який дійшов до великого майна з малозначного адм. службовця, крім дотацій для жінки та найближчих свояків, записав нач. редакторові „Аз-Ешту" Шалюсінському 80.000 пенґе, співредакторам Фельді та Мештерові по 20 і 15 тис., всім співробітникам, що працювали від основання часопису принайменше по 5.000, іншим по 3.000, адміністраційному персоналові по 1.500, часописним організаціям по 20.000 пенґе і т. д.

—o—

СПОРТ.

КОПАНИЙ МЯЧ (ЗА ВХІД ДО ДЕРЖ. ЛІҐИ)

КРАКІВ: Гарбарня — ВКС Смігли 3:2.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ ЗА ВХІД ДО А-КЛЯСИ.

ЛЬВІВ: А. З. С. — Гасмонея 5:0 (0:0, 3:0, 2:0).
ЛЬВІВ: Гасмонея — Польонія 2:1.
ЛЬВІВ А. З. С. — Польонія 9:1.

ПОЛЬСЬКІ ГАКІВКАРІ В НІМЕЧЧИНІ.

КАТОВИЦІ, 10. 12. ПАТ. Три гаківкарі клюбу в Семяновіцах, Подлеска, Качор і Швеле виїхали до Берліна та грали меч у барвах нім. Шлеська. Вони не мали дозволу від польської гаківкової влади. Після поворту до Польщі їх притягнуть до відповідальности.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ПРАЦІ УКРАЇНСЬКОГО ВИСОКОГО ІНСТИТУТУ ІМ. М. ДРАГОМАНОВА У ПРАЗІ. НАУКОВИЙ ЗБІРНИК т. II під загальною редакцією д-ра Василя Сімовича. Видання Інституту. Прага 1932—4. Ст. 424. Зміст: проф. Агенор Артимович: Пазута мова. проф. Леонід Білецький: З листування Н. Бодянського з п. Шафариком проф. В. Гармашів: Враження почварности післявоєнної доби. Д-р доц. Хв. Гуляї: Різні форми східньої кривої граничної в теорії дітьм Сонця. Д-р доц. Мир. Дольницький: Критерії для визначення етнографічної українсько-словянської межі. Проф. Дм. Дорошенко: Діяльність Франтішка Палацького й українська справа. Доц. Іван Кабачків: Структура державного бюджету на Україні й у Чехословацькій республиці. Д-р лект. Евген Малих: Bielzis Coerulans Bielz. Леонід Миколаєнко: Український степ як естетичний феномен. Д-р лект. Симон Наріжний: Приняття московських посланців в українській державі XVII. в. Д-р асист. Яків Огородник: Григорій Омельченко: Ян Православ Ковбек і його українські симпатії. Інж. доц. Степан Риндик: Механізм та закон гравітації. Проф. Софія Русова: Казки Божени Немцової. Д-р доц. Петро Савицький: Про звязок між температурами в окремих місяцях року на основі празьких даних. Проф. д-р В. Сімович: Йосеф Іречек і українська мова (до забутньої заверюхи 1859 р). Д-р доц. Вол. Січинський: Ґравер Олександер Тарасевич. Проф. Максим Славінський: Чеська звістка про київську еміграцію XIII. ст. Доц. Хведір Слюсаренко: Причинок до композиції четвертої Верґілієвої екльоги. Доц. Хведір Стешко: Ян Трач — один із перших збирачів та гармонізаторів укр. народніх мельодій. Д-д доц. Панас Феденко: Політичні пляни Я. Л. Коменського та Україна. Д-р проф. Дмитро Чижевський: Про деякі джерела символіки Гр. Сковороди. (У тексті 13 ілюстрацій та 6 рисунків).

ЖУРНАЛИ.

РІДНА МОВА, ч. 12 за грудень 1933. Зміст: Редакція: Дбаймо всі про культуру своєї мови! Передплата „Рідної Мови" на 1934-й рік. о. К. Балицький: Духовенство й рідна мова. Г. Ільїнський: Походження українських слів: 12 Шеверногий. І. Кирієк: Українська мова в Канаді. П. Кривоносюк: Мова немовляти. З. Лисько: Говірка села Ракобути, Життя слів, семасіологічні нариси. І. Васильшко: Хибно пояснені в Словнику Б. Грінченка слова. Дід Огій: Граматика Малої Лесі: XIII. Епітети Говори української мови: о. Ю. Кміт: Колоски. О. Полянський: До Підкарпатського словника. Чистота й правильність української мови, відповідь на запитання наших Читачів. Від Редакції й Адміністрації. Різне. Зміст першого річника „Рідної Мови" за 1933 рік.

НОВА ХАТА, журнал для плекання домашньої культури, місячник. Ч. 12. 1. грудня 1933. Зміст: Н. : Марії Сокіл. Підсумки Шікаґо. Також Моніка: Лист до Анни. Слава Гаращак: Сутінки гаремів. М. П.: Руханьлиця. М. Нижанківська: Раут Захорошки. Ганна: Як прати плетені речі. О. Лішинська: Мясні перетвори. Нові книжки. Ріжні вісти. Наше льосування. Діточа суконка. Приписи. Косметичний порадник. Мішель Даве: Лялечка на східцях. — Ілюстрації: Марія Сокіл. Відділ народнього мистецтва. Керіман Галіс. Турецькі пластунки. Плетену річ треба прати з милиним. Накрити простиралом. До сушення обережно уложити. Фрагмент із виставки трикотарських курсів. Марійка Любас.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС. Орган Т-ва „Учительська Громада" в Ужгороді. Рік видання IV. Мукачів, ч. 9. за листопад 1933.

СВІТ ДИТИНИ, грудень, ч. 4.

—o—

За редакцію відповідає Олександер Костик. — Видає Видавнича Спілка „Діло". — З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.